TT TOTAL

एवच ।
"पचाप्रसिभेवेद्वचा तर्हे न तु विषर: ।"
इति यदि सम्दलं तदा प्राख्यन्तरीयम् । एतेन
विषरे पचविंग्रतिसंख्या भवदेवभट्टोक्ता
निरक्ता। एवं विषरप्रद्यां इक्ताभ्यामिष
यदुकं तदपि निरक्तम् ।

"यत्रोपहिश्यते कमी कत्तरङ्गं न चीचते। द्विषक्तच विश्वेयः कमीयां पारमः करः॥" दति इन्दोगपरिश्विष्टात्। इति संस्कार-तत्त्वमः॥

विष्टरश्रवाः, [स्] पं, ("विष्टराविव श्रवसी यस्ति।"प्रिशुपानवश्वस्य १८।१२। टीनायां मिल्लनाथः। "विष्टरेश्यस्य हेची श्रूयते निस्तं तम वसतीत।" उथा॰ ४। २२६। दसम उच्चन दत्तः।) विष्णुः। दसमरः॥ (यथा, हरिवंशि भविष्यप्रश्रीषा । ५१।१०।

भावष्यप्रवाण । ५१ । १० ।
"उत्पाच वृष्टं देखेन्द्रः भ्रतभाखं महाभिखम् ।
तेन तं पोष्यामास विष्टरस्ववं प्रसुम् ॥")
विष्टरा, स्त्री, गुष्टासिनी । इति राजनिषंग्दः ॥
विष्ठतहा, स्त्री, सर्वनेतनी । इति राजनिषंग्दः ॥
विष्ठतहा, स्त्री, सर्वनेतनी । इति राजनिषंग्दः ॥

विष्ठारः, पुं, इन्दोविभोगः। यथा, विष्ठारः पष्ट्ति-च्छन्दः। इति वलप्रकरणे दुर्गादासः॥

विहि:, स्त्री, (विष्+तिन्।) वेतनं विना हटा-द्वारोहहनादिक्केष्यः। वेगार द्दित स्थातः। तत्प्यायः। आजूः १। द्रत्यमरः॥ हटाद-स्तिकः क्षेष्रो विजातरूपो विहिद्दित भट्ट-स्वामो॥ दे वेतनमन्तरेण कर्मनक्षणे कर्म-कारिण चेत्यको। चिद्यक्मेकरे विहि: स्विया-मस्तिकर्मगणेति हृदः। द्दित भरतः॥ ॥॥ (यथा, रामायणे। २। ८०। १०। "विहिकर्मगन्तिकाः सर्वे मार्गप्रोधक-

रचकाः॥") वेतनम्। कर्मन्। इति मेदिनी। टे, २६॥ (यथा, भागवतेश्र २०। ५५ ।

"वयमी प्रक्रित्र गणास्त्वा तुगा दिति चेन विष्टिमसुना तुकारिता:॥") भता। वर्षेणम्। इति विश्वः॥ प्रेष्ठणम्। इति इमचन्द्रः॥ साच भदा ववादीकार प्रक्रिकाः न्तर्गतसप्तमकरणं पश्चिकायां तस्त्रा खडूं सूचम्। यथा,—

"वववालवकौलवतितल गरवणिजाः सविष्ठयः सप्ता। प्राकृतिचतुष्यक्षागाः

किन्तुम्य भुवाणि करणानि ॥
स्वकादितिथियोमार्हात् पत्रमे तत्तुरीयके ।
व्यादनार्हात् क्रमेण खुरराहत्त्वा ववादयः ॥
रकादस्यास्तुर्णाच प्रवाहें स्वक्षपत्रके ।
व्यरमीपौर्णमास्त्रोच पून्नाहें विरिरीरिता ॥
कृष्णवन्ते हतीयायां द्रमम्याच पराहेतः ।
स्वप्तम्याच चतुद्रस्याः पून्नाहें विरिस्तम्यः ॥
विद्याय विषरीहाणि विर्टं सर्वन वर्ण्येत् ।

विष्ठिभीवे जिद्खे हि पुक्ति कार्ये जयावहम्।" कम्मेपकाभे।

"नाध्या पच वहनं गलकक्त येका वची द्योक यहिता नियतं चतसः। नाभः कटिः यड्य पुच्छलता च तिसी विष्ठे भूवं निगहिती श्रेष्ठाविभाग एषः। सुखे कार्येष्ट्राक्तिभैवति मर्गं चाथ गलके धनम्लानिव चाय्य कटितटे बुद्धिवलयः। कलिनाभी देशे विजयमय पुच्छे च जगदः। भरीरे भहायाः एथगिति मर्जं पूर्वस्नमयः॥

मनुवसुसुनितिषियुगदश-शिवगुगर्षेखासु तिथिषु पूर्व्यामगी:। १९। १०११। १०११। १। स्रायाति विভिरेषा एके सुभदा पुरस्त-

सुभदा॥"
पूर्व्याक्योः पूर्व्याक्यादिदिङ्सुखी भवति द्रव्यर्थः॥
"एकेन हीना द्विग्रुणा तिषिस्तु
सप्ताविष्र्यं करणं वनादि।
पूर्व्ये परेश्येवसयं विश्वेषो
दिसंगुणा चन्द्रविविद्याता च॥
किन्तुभसं चं करणं प्रदिष्टभादेक्षियेरादिदले सदैव।
उपान्यश्वेष प्रक्षानस्तु दश्रे
पूर्व्ये सतुव्यादपरे चनागः॥

इन्द्रकमलनिचार्थमसूत्रियः सयमा ववादेः। कलिट्रघपण्यमारताः पत्यः प्रकुन्धादेः॥" ववाद्यधिपक्षणम्॥

"पौरिकस्थिरसुभानि ववास्थे वालवे द्विणहिताद्यपि कमें। कौलवे प्रमद्दाम्मविधानं तेतिले सुभगतास्रयकमें। गरे च बीलास्रयक्षेयानि बाज्यपि स्थियंबिणक्किया च। व सिद्धिमान्नोति कतच विद्यां विघाभिषातादिस्र तच सिद्धिः। मन्तीषधानि प्रकृतौ च सपौरिकानि गोविप्रराज्यपिष्ठकमें चतुष्यदे तु। सौभाखदार्यक्रतिस्वकमेंनागे किन्द्रसनान्व सुभगौरिकमङ्गलानि॥"

(यथा, कलाविकासे। २। ११। "काञ्चदर्त समेत्य द्रविषं नि:चिप्य हन्त-

इति च्योतिस्तस्यम् ।

गन्तासि । भात:परंप्रभाते विडिहिनं किं करोम्यद्य॥") विडि:, चि, (विष्+क्तिम्।) कम्मेकर:। इति मेहिनी। टे, २६॥

विष्ठलं, क्री, (विदूरं स्थलम्।) दूरस्थानम्। यथा। विञ्जासमिपरिश्यः स्थलस्य। रश्यः स्थलस्य वस्य यः स्थात्। विष्ठलं कुष्ठलं समिष्ठलं परिष्ठलम्। इति सिद्धान्तको सुदी॥

विष्ठा, खी, (विविधयकारेण तिष्ठति उदरे इति। वि + स्था + कः। उपचर्गादिति यः।) विविध- प्रकारेगोदरे तिस्रति या। तत्यंथाय:। उचार:
२ जावस्कर: ३ ध्रमलम् ४ ध्राजत् ५ गूपम् ६
प्रशेषम् ० वर्षस्कम् - विट् ६। इत्यमर:॥
वर्ष:१०। इति जटाधर:॥ ज्ञेध्यम् ११ दूर्यम्
१२ कज्ञम् १३ मलम् १४। इति ध्रब्र्यन्
वर्षाः॥ किष्टम् १५ पूर्तिकम् १६। इति राजविष्ट:॥ (यथा,—

"गुरोडितं प्रकर्त्तश्चं वास्तुन:कायकक्मीभः। स्राह्मताचरणादेव विश्वायां चायते क्रिमिः॥" इति क्षणानन्दीयतन्त्रसारे॥)

तहर्भेनिविधो यथा,—

"न नयां स्त्रियमीचित पुरुषं वा कदाचन।
न च सकं पुरीषं वा न च संख्रमें धुनम्॥",
जखे तहुत्वर्भानिविधो यथा,—

"नाची: क्रीड़ेन धावेत नाप्सु विख्सनमाच-

नोक्किष्टः संविधिवित्यं न नयः सानमाचरेत्।" इति कौर्मो उपविभागे १५ स्थायाः॥ तद्वसर्वाविधानं पशिषपातःक्रमणस्योकंष्ट

तदुत्यमं विधानं पुरीयपातः क्राव्यप्रस्थोतं छ-यम् ॥ विष्णुः, पुं, स्विष्यः । इति प्रस्थाना ॥ सुद्धः । वसुदेवता । इति धरिणः ॥ (दाद्यादिव्या-नामन्यतमः । यथा, महाभारते । १।६५।१६।

"एकादम्रक्तया लग दादमो विक्क करते। जवन्य जस्तु सर्वेषामादिखानां गुवाधिकः।") धक्तम् माक्क कर्तृत्त विभिन्नः। यथा,— "मन्विविद्या हारीतया चवन्क्योभनोरिङ्गराः। यमापस्त्र सर्वेषाः काळायन हृहस्तते॥ पराम्मर्यासम्बन्धिता द्वागीतमौ। सातातपो विभिन्न धक्तम्म स्वास्त्र प्रयोजकाः॥"

इति याज्ञवस्का संहिता।
त्रस्ता क्षेत्रका क्षे

सनात ना।

"यसादिन्य मिदं सन् तस्य प्रका महालनः।
तसादेनोच्यते विद्याविष्य घातोः प्रवेपनात्॥"

इति विद्यापुरासम्। इत्यमरटीकायां भरतः॥
("इहलात् विद्यावच्यते।" इति महाभारते।
५,१००।३॥) तत्यस्यायः। नारायसः २ क्याः ३
विद्यस्यः अविष्टरस्यवाः ५ दामोदरः ६ द्वयतिपः ११
पुष्टरीकाचः १२ गोविन्दः १३ गत्रक्ष्याः १८
पोतास्यः १५ सम्बद्धः १६ प्राक्षः १० विव्यक्
सनः १८ जनादंगः १६ उपेन्दः २० इन्द्रावर्जः
२१ पक्रपासः २२ चतुर्भंजः २३ पद्मनामः ३८
मध्रिपुः २५ वास्तदेवः २६ चिविक्रमः २०
देवकोनन्दनः १८ स्रोदः १८ स्रोपतः ३०
प्रयोत्ताः ३१ वनमालो ३२ विष्यम्यः ३६
कंसारातः ३८ स्रघोच्याः ३५ विष्यम्यः ३६